

Диба М. І., д.е.н., професор
кафедри менеджменту банківської діяльності

Диба О. М., к.е.н., доцент
кафедри банківських інвестицій
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНУ

Інвестиційна привабливість формалізується через визначення інвестиційного потенціалу регіону і є, по суті, його суб'єктивним сприйняттям. Досвід розвинених країн свідчить про визначальну роль забезпечення інвестиційної привабливості регіону з врахуванням об'єктивних законів системного трансформувannya та специфіки стартових умов регіонів. Це тим більш актуально для України, враховуючи як її рух до євроінтеграції, так і факт, що вона є одним з найбільших ринків Європи з великим природним і людським потенціалом.

Підходи до розуміння інвестиційної привабливості регіону згруповано за чотирма групами:

- 1) інвестиційна привабливість як ефективність;
- 2) інвестиційна привабливість як можливість для інвесторів;
- 3) інвестиційна привабливість як порівняльний показник;
- 4) інвестиційна привабливість як сукупність факторів.

Інвестиційна привабливість визначається комплексом чинників, перелік і вплив яких можуть розрізнятися і змінюватися залежно як від складу інвесторів, що переслідують різні цілі, так і від особливостей регіону, в який інвестуються кошти. За критерієм незмінності/змінності в часі чинники, що впливають на рішення інвесторів, можна поділити на дві групи: жорсткі — дію яких неможливо (або дуже складно) змінити в короткостроковій перспективі, проте вони значною мірою визначають економічний потенціал регіону та є базою для середньо- й довгострокових прогнозів розвитку середовища реалізації інвестиційних проектів; м'які — можуть бути змінені протягом відносно короткого періоду часу та можуть створювати бар'єри для реалізації інвестиційних проектів. Чинники, що належать до групи м'яких, переважно стосуються сприйняття економічного середовища інвесторами. Обидві групи можна виявити через оцінки та очікування інвесторів. Тоді в суто методологічному плані можна виходити з того, що сутність інвестиційної привабливості регіону можна розкрити через узагальнену ха-

рактистику «жорстких» та «м'яких» соціально-економічних чинників.

Інвестиційна привабливість регіону — це комплексна суб'єктивна узагальнена характеристика регіону як адміністративно-територіальної одиниці з позиції ступеня відповідності досягнення цілей інвестора з можливостями конкретного регіону, що формується під впливом соціально-економічних чинників.

Наголошено на важливості розробки і реалізації програми формування іміджу регіону як об'єкта інвестиційної діяльності, а також пропагування цивілізованих і сумлінних відносин з інвесторами.

В Україні має місце певне розбалансування в економічному розвитку регіонів, що може бути джерелом напруженості в державі, але його збільшення до певної межі загострює суперечності, протистояння, конфлікти. Коли внутрішні суперечності за значущістю переважають зовнішні — цей дисбаланс створює внутрішньополітичну кризу, яка може призвести до зміни уряду, зростання соціальної напруженості і навіть — відокремлення регіонів від держави, втрату державності та суверенітету.

Питання подолання розбалансування та диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів сьогодні розглядається у контексті євроінтеграційного курсу України. Отже, інтегрування нашої країни в європейські структури потребує вироблення і реалізації такої моделі взаємовідносин з регіонами і управління ними, яка б відповідала принципам регіональної політики Європейського Союзу. Це підвищує вимоги до конкурентоспроможності регіонів в умовах відкритої економіки та висуває нові стандарти щодо регіонального управління, в тому числі важливою є вірна оцінка інвестиційного потенціалу регіону.

При оцінці чинників, що формують інвестиційну привабливість регіону та його здатність реалізувати накопичений інвестиційний потенціал, повинна враховуватись думка самих інвесторів — тих, що вже присутні в регіоні. Оцінювання інвесторами є, безумовно, суб'єктивним, але з таким оцінками слід погодитися, адже найчастіше рішення про вкладення коштів конкретний інвестор приймає на підставі саме таких суб'єктивних уявлень про регіон.

Лідером інвестиційної привабливості залишається Київ. Втім, перевага столиці над іншими регіонами з року в рік скорочується. У групу «лідерів» потрапили Харківська, Дніпропетровська, Одеська області, які демонструють ріст конкуренції між собою. Нижче в рейтингу — Полтавщина та Київщина.